

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Războiul.

Sibiu, 22 Martie n.

Situația s-a schimbat în fiecare zi. Odată suntem aproape, foarte aproape de război, altădată iarăși ne surdaze binefăcătoare ale păcii dorite de toată lumea și ne umplu de speranță, că vărsarea de sânge totuși va putea fi delăturată.

Pentru astăzi șansele păcii sunt mai mari decât ale războiului. Inusuși Maiestatea Sa, Monarhul, ar fi declarat, — după cum scriu ziarele vieneze, — că *nu crede se fie război*; iar bursa, cel mai sigur barometru cu privire la izbucnirea războiului, se ține bine, atât în Viena, cât și în Budapesta, ceea ce înseamnă, că cu toate știrile alarmante din zilele din urmă, nu are temere de război.

Puterile mari europene au făcut adevărat de nou demersuri pe lângă guvernul sârbesc, sfătuindu-l să caute și să ajungă la înțelegere bună cu monarhia austro-ungară, dând răspuns multămitor la întrebările ce i se vor adresa din partea guvernului comun austro-ungar, iar această înseamnă, că puterile mari europene nu vreau război, ci pace, chiar și numai din motivul, că nu se poate ști înainte, dacă războiul va putea fi localizat, ori apoi va lua dimensiuni îngrozitoare, silind pe toate puterile din Europa se între în foc și se aducă jertfe imense în bani și în vieți de om.

Pe lângă demersurile făcute în Belgrad pentru a îndupleca pe cei amețiți de frigurile războiului se renunțe la dorința de a fi bătuți, s'a aflat și o formulă potrivită, care poate se înduplece pe cei din fruntea monarhiei noastre se accepteze ideea convocării unei conferințe europene (pană acuma monarhia noastră se împotriva ideii acesteia) pentruca asupra chestiilor pendente internaționale să-și spună conferința cuvântul decizător.

Formula e venită din două părți, dela ministrul de externe al Italiei, și din cercurile politice franceze inspirate de cei din Rusia. Propune-rea ministrului italian de externe e următoarea: „Puterile mari europene iau act, că Sârbia renunță la toate pretenziunile teritoriale, prin ce înceată necesitatea de a se aduce chestia sârbească în fața conferinței puterilor europene. Conferința recunoaște independența Bulgariei, și află de necesară modificarea articolului 29 din contractul dela Berlin (privitor la Munte-negru).”

Ceealaltă propunere, apărută în ziarul „Le Temps” din Paris, e următoarea: „Rusia declară, că după părerea sa, nota Sârbiei din 10 Martie n. înseamnă o renunțare la ori ce pretenziune de compensațiune teritorială. Pe baza acestei note, puterile de acord cu Rusia au să stabilească, cumcă în astfel de împrejurări Sârbia nu mai poate ridica nici o obiecțiune în contra protocolului austro-turc cu privire la anexiunea Bosniei și Herțegovinei. Despre aceasta puterile încungostin-tează pe cei din Austro-Ungaria și pe cei din Sârbia, cari vor trebui să iee act.”

Propunerea italiană e mai scurtă și mai clară, și pe baza ei monarhia noastră e gata se accepteze convocarea conferinței europene. Ziarul „Fremdenblatt”, organul ministrului comun de externe, scria în numărul de Joi cu privire la chestia aceasta, că în principiu *nu se opune* ținerii conferinței, ci aceea ce cere este, ca să fie bine stabilit înainte fiecare punct al programului ce se va prezenta conferinței, pentruca surprinderi să nu se prepare nimănui, și nici complicațiuni ulterioare să nu se ivească.

Dacă puterile mari europene vor putea acum să ajungă la înțelegere, nu numai cu privire la convocarea conferinței europene, ci și

cu privire la programul de muncă al conferinței, atunci primejdia războiului e delăturată cu siguranță. În cazul contrar nu se poate ști, dacă situația nu se schimbă iarăși în rău, spre durerea tuturor celor ce ar dori din inimă, ca pacea se domnească pretutindenea, printre oameni și printre popoare. Astăzi însă suntem mai aproape de pace, decât de război, pentrucă diplomații se consultă în favorul păcii.

Cronică pedagogică.

Educațiunea în școalele elementare și defectele ei.

De

G. F. Preșmercan.

(Urmare.)

Un educator cu autoritate înaintea elevilor, autoritate nesilită, întemeiată în iubirea ce aceia i-o poartă, are la dispoziție mijloacele cele mai puternice și deci nu e avisat a-și lua refugiu la amenințări și pedepse corporale, tot atâtea mijloace nevrednice de arta educațiunii. Influența autorității unei adevărate pedagogii, având de bază sentimentul de dependență al elevului față de superioritatea lui fizică, intelectuală și sufletească, învâțătorul să caute să-și întărească numai printr'un raport de intimitate și iubire, în care trebuie să se pună cu elevii săi. Stabilit acest raport ușor vor putea fi accesibili elevii vederilor lui, iar el va putea conta sigur la ascultare și supunere față de voiața sa.

Intimpinat elevul cu iubire din partea învâțătorului, acesta își va îndeplini și lecțiunile cu corectitudine, căci el se va feri de a da motiv prin neascultare și lene să se slăbească relațiunile de iubire cu părintele său sufletec. Din contră, printr'o stricteț nerezonală, nu numai că ar stărpi iubirea în elev, ci acela — de frica pedepsei — nici cu materia de învățământ nu se va ocupa cu plăcere și deci nici cu succes.

Cât de primejdios e în cazul acesta și succesul moral! Căci se știe, că prin o tractare prea aspră, elevul sau divine timid și neîndemânatic, sau docil e mai îndrăgnez de fire, devine închis. În ambele cazuri scopul educațiunii devine iluzoriu, neputându-se dezvolta din elev un caracter moral rezolus.

Ce folos însă, dacă voiu înșira multe efecte desastroase ale unei discipline prea laxă sau prea severe, dacă înșiri învâțătorii — onoare excepțiunilor — nu țin cont de adevăratul scop al educațiunii, punând în primul loc câștigarea de cunoștințe și ninsuindu-se a eshauria materialul prescriis în planul de învățământ, și numai în rândul al doilea îngrijind de creșterea morală a elevilor, precum și de disciplină! În lipsa acesteia însă, arătându-se elevul renitent la învățătură, unor asemenea învâțători nu le rămâne decât a-și lua refugiu la nuia, crezând că cu aceea vor putea convinge pe elev să-și încordeze puterile și să-și întărească diligența slăbită prin lipsa lor de tact.

Această îmbăbâtare la muncă nici n'ar fi atât de condamnată, dacă nu s'ar avea în vedere numai însușirea mecanică a materiei prescriise de învățământ.

Energia ce se cheltuiește astfel ar fi vrednică de alte scopuri mai înalte.

Astfel ar fi cultura inimii și a darului cântării.

Dacă în privința celei dintâi rezultate sunt atât de greu de obținut, după cum ne-am convins din cele bânduse până aici, în privința cultivării muzicii vocale numai puțină bunăvoință e necesară și se pot realiza succese multămitoare.

Și dacă totuși nu se poate face la noi nici pe acest teren, cauza e de a se căuta în lipsa de pregătire, dar mai ales de pricipere în cele muzicale, a învâțătorilor nostri. O îndreptare în privința modului de primire în instituttele noastre pedagogice se impune dară și încât privește aptitudinile muzicale ale candidaților de învățători. Nu e mai trist decât să vezi un învățător incapabil de a satisface dorințelor elevilor de a le preda o cântare.

Casuri de acestea, că adevărat învățătorul să nu aibă auzul musical în măsură necesară dezvoltat — durere — obvin foarte des și chiar la școalele capitale, la cea din Brașov de pildă. Cum s'ar putea ajuta în cazul acesta? Prin o silință din partea învâțătorului se poate delătura încâtva acest neajuns și deci s'ar putea tolera această scădere pentru unii învățători, dacă tocmai acestia cu toată slăbiciunea lor nu ar arăta un dispreț față de această ocupațiune nobilitătoare de spirit. Unii ca acestia — ca unii, cari nu-și stăpănesc pe deplin meseria, să caute sprijinul binevoitor al colegilor, dar nici de cum să nu comită crima de a permite, ca pe urma nepriceperii lor să suferă educațiunea elevilor. Să se învețe a ști prețui cântarea pe care pedagogii mari o reco-

FOIȘOARĂ.

Priveliștea religioasă a vremii.

De preotul T. Scorobef.

(Urmare.)

E legătură între oamenii dintr'un sat și cei din altul, între țaran și orășan, între bolnav și medic, între meseriaș și mușterii lui.

Iar Christos a venit pe pământ să puie trunică legătură între oameni, precum a fost între Dumnezeu și Iisus Christos.

Între copilul mic și mama sa este legătură. Mama îl iubește, nu doarme, își dă peptul să-l hrănească, își jertfește chiar și viața pentru copilul ei. Dar copilul nu știe nimic. Iar când începe să înțeleagă, iubește și el pe mama sa.

Omenimea multă vreme n'a înțeles cine îngrijește ca să trăiască, cine dă viață și bine. A ales Dumnezeu oameni, cărora s'a descoperit mai limpede și au spus celorlalți frați ai lor de Dumnezeu, orotitorul și părintele lor. Dar oamenii nu l-au putut pricepe și nu s'au împreunat cu Dumnezeu.

Și ca să-l cunoască oamenii, s'a porgorât Dumnezeu în trup omenesc, ca să cunoască că este Dumnezeu, și că ne iubește pe noi. Oamenii curățți așteptau pe Dumnezeu. El s'a născut dintr'o fecioară

curată. S'a născut în iesle, dar ingerii din cer au cântat desupra peșterii lui.

Venirea lui în lume s'a însemnat prin uciderea mii prinului sugătorilor. La porunca lui Irod, Împăratul Iudeilor. Calea lui în viață e o cale de luptă, împotriva stăpânirii din această lume. Dar el a ieșit biruitor în fruntea celor săraci și ocărăși și apăsăți.

Între aceștia s'a arătat, ca să dovedească, că cei ce sunt săraci în comorile lumii acesteia pot fi bogați, și bogații pot fi săraci, că mai marii pământului pot fi mici, și cei umiliți și apăsăți și ocărăși sunt mai vrednici decât cei alți. A arătat, că pe pământ nu e loc numai pentru cei bogați și învâțați și desfătați în bună-tăți trecătoare, ci o împărăție nouă va întemeia, căreia Iisus va fi împărat, și această împărăție va dărâma împărăția pă-mânțească, o va curma cum se curmă și piere întunecul de lumină.

Această împărăție e a credinții, iubirii, a nădejzii, a dreptății, a păcii și a bucuriei în Duhul Sfânt!

Această împărăție e între oameni și se înfăptuiește pe încetul, după cum omul va isbuti să omoare păcatul dintr'ansul, să învingă isпита trufiei, lăcomiei, urii, desfrânării.

Și ca să ne arete și să ne descopere pe vrășmașii omului și să ne învețe cum să-i biruim, — însuși a fost înconjurat de toate ispitele, făcându-se om adevărat.

Ca băiat de 12 ani a mers în Ierusalim și a uimit pe bătrânii și învâțații poporului cu cunoștințele sale din scrip-turi. Aici îl găsim mințind la supărat, că s'a răstăcit. Aici spuse: „Au nu ști, că mi-se cade să fiu în casa Tatălui meu?”

Apoi până la vârsta de 30 de ani a lucrat cu tatăl său la dulgherie. Lăsa această meserie la care nu vrea să se mai întoarcă și se acomoda obiceiului de atunci. În vâțătorii începeau predica la 30 de ani.

Al doilea pas a fost să se retragă în pustie, ca să se aprofundeze în problema vieții sale. Să judece scopul vieții sale și cum se va acomoda aceluia. Lumea de atunci, ca și cea de azi, e grăbită. Merge înainte cu zor fără a-și face socoteala înainte de are să facă. Oamenii strădălnici ajung adeseori în primejdii și încurcături tocmai din pricina că nu s'au retras în pustietate (în sufletul lor) ca să se judece care să le fie problema și mijloacele vieții.

Adeseori oamenii încep a-și zidi casa fără a-și fi făcut planul. Și trăiesc de pe o zi pe alta fără un plan anumit.

Și cum es din casă în fiecare zi își fac câte un plan de călătorie!

Și cum stătea 40 de zile în pustie, uitându-și de mâncare, i se făcu foame, și veni diavolul cu ispită, să i se închine lui și diavolul va prefăce petrite în pâine.

El l-a respins. A răbdat foame. El, cel-ce a săturat în pustie în câte două rânduri mii de oameni, puterea aceasta n'a folosit-o pentru sine când era flămând.

A fost un exemplu, care să-și pună ori ce om!

— „Între eu în lume să văd cât pot câștiga și strânge și lua din lume, sau cât pot adăoga la lume? Să strâng avere ori să împart? Să-mi fac nume mare, ori să fiu de ajutor? Să oărmuesc împărăția lumii acesteia, sau să o ajut ca să se prefacă în împărăția lui Dumnezeu, în împărăția dreptății, a păcii, a bucuriei în Duhul sfânt? Vrei tu să lucri ca să îmboga-țești pe altul și pe tine, ori să ajuți pe semenii tăi și să-ți câștigi popularitate, să-i introduci pe oameni într'o mare frățietate, și să o conduci ca un măiestru?”

Însă Iisus Cristos n'a folosit puterea pentru sine, ci a zis: Nu poți sluji la doi meșteri.

Nu poți sluji lui Dumnezeu și mamonei.

— „Cel ce vrea să fie mare, să fie altora slugă.”

Unui tânăr bogat, ce voia să fie ucenicul lui, i-a zis:

— „Vindeți averile tale și le împarte săracilor și-apoi vino după mine”....
(Va urma.)

mandă ca un mijloc de educație indispensabil, și ca unul care — bine înțeles, corect întrebuințat — mărește plăcerea elevului la studiu. Așa să explică, că întotdeauna elevii cărora li s-au predat cunoștințele mână în mână, cu cântarea, sunt mai deschiși, mai vioi, isteți, tot atâtea calități indispensabile pentru dezvoltarea lor ulterioară, cu un cuvânt sunt superiori celor crescuți cu o serioasă și severitate nepotrivită cu natura lor. Ce folos, că elevii începători își vor însuși în o măsură mai mare cetitul și scrisul, în care ei și așa au timp destul în clasele următoare să se deprindă, dacă temeiul pentru dezvoltarea ulterioară a moralității lor nu li s'a asigurat?

Insist pe lângă o creștere îngrijită a elevilor începători, pentru că am avut ocazie să văd amenințat pe un învățător cu aducerea înaintea conferinței învățătoarești, pe motivul care numai onoare nu poate face celui ce l-a invocat și anume, că elevii ațuia nu-și însușiseră la sfârșitul anului întâiu de școală cetitul fluent.

Acea purtare e cu atât mai de înfierat, cu cât constatarea se făcuse la începutul anului școlar, când elevii și dacă cetiau ceva mai slab, cauza era ușor de aflat în faptul, că neocupându-se cu ei nimenea peste vară, uitaseră o bună parte din cele învățate.

Cazuri ca cel amintit, fiind destul de dese la școlile noastre cu sistem de perondare, că adevăratii învățători încă dela început caută să-și scuse neglijența și comoditatea de peste an, acuzând pe predecesorii lor cu neactivitate și nepriecere, dovedesc o stare tristă în sistemul nostru de educație, precum și o lipsă de orientare în privința chemării lor. (Va urma.)

Curățenia în biserică.

Obiect de dezbătut în conferințele preoțești, de Nicolau Aron, paroh gr. or. în Galați, lângă Olt. (Urmare.)

3. *Aprinderea de candelă și lumini în biserică.* Untul de lemn și luminile sunt daruri, pre cari credincioșii din belșug le aduc bisericii. Unt de lemn cât de mult, numai să fie ieftin, și luminări cât de multe și cât de mari, numai să fie ieftine. Negustorii, cari vând mai ieftin untul de lemn și luminile sunt grămădiți de creștini la sărbătorile mari, la paști cu deosebire, când fiește care poartă lumină în mâni și când fieștecare se sînte îndatorat a duce lumini la mormântul Domnului, și la mormintele celor repotați: fii, frați, surori, părinți, moși și strămoși.

Candele în biserică noastră sunt următoarele: *Candela de aur, sau argint, din fața restignirei* deasupra templei, cele patru candelă din fața celor patru icoane împărătești dela templă, cele patru candelă din fața icoanelor împărătești din despărțământul femeilor, și candelă din altar în partea cătră răsărit. Candele se pot pune și la iconostase, de regulă la iconostasul bărbăților o candelă, și la iconostasul femeilor altă candelă.

Alte candelă, fără de nici un sistem, și fără să fie relemate, femei evlavioase le cumpără și le aduc în biserică, le acață pre unde pot, le poartă de grije în Dumineci și Sărbători, să aibă untul de lemn necesar, și bumbureii dintr'o coponece să nu lipsească; și apoi, în decursul serviciului divin, la *utrenie* și *liturgie*, toate le aprind, răspândind un fum, împreună cu mirosul untului de lemn răucezit, care te înecă și amețește.

Celelele candelă, așa zicând oficioase, le umele cu unt de lemn crăsnic bisericii în decursul utreniei, căci bietul moșneg, până la tocat, abea a măturat în biserică, — și acum se scurește pre la candelă, toarnă untul de lemn, ieftin cumpărat de credincioși, — dar stricat și ranced, de multeori îi scapă vasul, și begă prea mult unt de lemn în candelă, sau a-cestea sunt atinse, și clatinându-se, untul de lemn se varsă din ele, pre padiment ba chiar pre icoanele împărătești.

Candelele se aprind foarte cu greu, căci unii crăsnici întrebuințează la aprinsul lor *feștiță*, alții *bumburei pre punți*, ear alții întrebuințează, în loc de *feștiță iască*.

Feștița, de e prea mică, nu arde, de e prea lungă, fumează. Bumbureii pre punți se sting dacă untul de lemn nu e curat, iau foc cu puncte cu tot dacă sunt rău așezați și stiola candelă plesnește, iar untul de lemn se varsă pre jos și spre icoana în cinstea căreia arde candelă. Iasca ar fi mai practică, dar și ea se consumă la intervale scurte și bietul crăsnic trebuie să-și înmoale mâna în candelă, prinzând punea ca să pună altă iască într'ansa, — și cu mâile mănijite împle ștergarele din sfântul altar, pe cari numai preotului îi este dat să le întrebuințeze.

În legătură cu aprinsul candelălor în biserică este și aprinsul și trecerea luminilor în biserică.

Înainte vreme în biserică se consumau numai lumini de ceară, făcute de mâni omenești (le făceau epitropii bisericii).

Astăzi luminile se fabrică și se vând prin bolte. Cu cât luminile sunt mai ieftine și cu cât sunt mai mari, cu atât mai mulți creștini le cumpără și le aduc la biserică. Cumpărătorii nu întreabă din ce materie sunt compuse luminile. Meri să fie și ieftine și atunci din greu curg lumini în bisericile noastre.

Pe de o parte curg lumini în biserică dela evlavioși bărbați și evlavioase femei cari le cumpără direct din bolte; pe de altă parte evlavioși bărbați și evlavioase femei când cercează biserica cumpără lumini din biserică, lumini pre cari le procură epitropii și le pun la dispoziția lor.

Astfel sfecnicile și iconostasele din biserică mai totdeauna sunt încercate de lumini, cari ard cu o *flăcără vioasă* (într'o *bobotae*), răspândind un fum greoi, care înecă pre credincioși, și care aduce mare neplăcere, deosebit slujitorilor bisericești, preotului, învățătorului (învățătorilor) și cantitorilor, cari cu voie și fără de voie, trebuie să servească, eșpanându-și plămânii, iarnă gerului, vara căldurei, plus fumului enorm, din consumarea luminilor, cinstite și cumpărate de credincioși.

Fum din candelă, fum din lumini, și fum din tămăiat, despre care voi vorbi la rândul său biserica, atât cea vie (creștinii), cât și cea moartă (zidirea), — suferă, căci oameni, bărbați și femei, tineri și bătrâni încep a tuși, a se înăbuși, le curg sudorile pre față, ba cei nevoiași (ceva bolnavi), ameteșc și pisă în biserică, ear plefonul bisericești, spoit alb, se înegrește, zăgrăvit, se întuneacă, și icoanele de pre templă și iconostase se afumă în scurt timp, așa, că fiziomonii sfinților nu se mai cunoaște.

Momentul cel mai grozav de famărie în bisericile noastre se obsearvă la *masul cel mare* din Vinerea patimilor și în sărbătorile învierii lui Cristos, când tot creștinul, mare și mic, poartă în biserică lumini aprinse în mână.

Din candelă și lumini se întâmplă și incendule cele mai multe în bisericile noastre.

Indreptarea răului isvorât din aprinderea de candelă și lumini în biserică, așa fără socoteală, dupăcum s'a descris, se poate săvârși așa:

Mulțimea de candelă și de candeluțe cu ocaziunea spoitului (curățitului) în biserică se strâng. Din ele se aleg pentru templă una sau cel mult trei candelă din cele mai bune și pentru despărțământul femeilor cel mult două candelă. Aranjatul acestor cinci candelă este: O candelă de aur sau argint în fața restignirei sus la templă, două candelă la cele două icoane împărătești a Mântuitorului și Precestei dela templă și două candelă la cele două icoane împărătești a Mântuitorului și a Precestei din despărțământul femeilor.

Untul de lemn ieftin și mult se strânge într'un vas mai mare și se întrebuințează pentru unsul clopotelor, ca a-cestea să se poată trage ușor; iar untul de lemn curat se strânge într'un vas mai mic și se întrebuințează în cele cinci candelă alese, pe cari crăsnicul sânguinos în fiecare Duminecă și sărbătoare le curăță și le întocmește, ca să arză frumos și lin fără să răspândească miros și fum.

Mulțimea de lumini, mari și mici, cari curg în biserică, aduse de creștini, sau cumpărate de aceștia din biserică, se primesc în biserică, dar nu toate se aprind deodată, ci numai pe rând și la deosebite momente, când cere trebuința serviciului divin.

În afară, la sărbători mari, se aprind cele trei lumini mari din sfecnicile de pe prestol, la sărbători mici numai două, iar în zilele preste săptămână numai una.

În biserică, înaintea templei, la sărbători mari și mici se aprind cele două lumini mari din sfecnicile dela icoana Mântuitorului și a Precestei, și asemenea cele din sfecnicile cele două din despărțământul femeilor, din fața acelorăi icoane împărătești; iar preste săptămână se aprinde numai lumina din sfecnicul portativ de lângă iconostas, care la sărbători mari și mici se aprinde numai când cere trebuința, la eșitul cu sfințele daruri și la vohod.

Policandru din mijlocul bisericii se aprinde numai la sărbători mari, și și atunci în timpul dela zisul *Apostolului* până la *predică*.

La proscomidie lumina din sfecnicul pus aci arde în timpul sfătuirii proscomidiei până la sfârșit, când preotul poartă preste.

Creștinii, dând lumini în biserică, a-cestea ard, de au loc, numai în timpul serviciului divin din aceea zi. În zilele următoare, dacă alți creștini dau alte lu-

mini, luminile din ziua premersă se strâng de crăsnic ca rămășițe de lumini.

Rămășițele de lumini se pot vinde particularilor și banii intră în visteria bisericii. (Va urma.)

Din România.

Gvern nou. În urma unei interpetări adresate ministrului român de războiu, cu privire la unele iregularități din ministerul său, guvernul român și-a prezentat Joi demisia, care a fost primită, fiind imediat încredințat domnului Ionel I. Brătianu cu formarea noului cabinet. Toți ministrii au ramas la posturile lor, cu excepțiunea generalului Averescu, fostul ministru de războiu, al căru loc îl ține, în mod interinal, dl Toma Stelian, ministru de justiție. Generalul Averescu va fi numit comandant de corp, ori inspector general al cavaleriei, în locul principelui Ferdinand, care va renunța la acest post.

Societatea geografică. Ca în toți anii „Societatea geografică română”, al cărei președinte este Regele Carol, își ține în luna Martie adunarea generală. Primele două ședințe vor fi prezdate de principele Ferdinand, moștenitorul de tron al României. Ședințele se vor ține în sala de ședințe a senatului român, în 15 și 16 Martie v. la orele 8 sara și apoi în zilele următoare.

Școală de cântăreți. I. P. Sa Metropolitul Pimen din Iași are intențiunea să înființeze o școală de cântăreți pe lângă metropolia Moldovei și a Sucevei. În scopul acesta a rugat guvernul, să permită, ca în bugetele județelor de pe teritoriul metropoliei să fie trecută câte o sumă corespunzătoare pentru ajutorarea acestei școli.

Convenția cu Austro-Ungaria. Ziarele din București publică următorul comunicat oficial: „Guvernul român, ajungând la o deplină înțelegere cu guvernul austro-ungor în privința condițiilor reînnoirii convenției de comerț dintre România și Austro-Ungaria, s'a hotărât încheierea acelei convențiuni, Austro-Ungaria acceptând toate cerințele României”.

Intimpinare.

Domnul avocat din Ilir, Dr. Stefan Rozvay, ne trimite spre publicare următoarea scrisoare:

Oncrată Redacțiune! Astăzi mi-a ajuns în mână foaia dvoastră din 3/16 Martie, din care văd că preotul din Câmpeni-Surdac se ocupă din nou cu mine.

Stă departe de mine intenția să mă pun în polemie cu dnul paroh din Câmpeni-Surdac, dar ca să nu creadă cei neorientați că ar afirma undeva în articolul său adevăruri, sunt silit a face următoarele declarații.

Afirmă, că în cercul Iliei nu au eșit din scrutinii membrii sinodului cei aleși, ci alții.

La ce observ, că din totalitatea voturilor date dl Dr. Virgil Olariu a intrunit 100 de voturi, Victor Tordășianu 800, Octavian Goga 900 și eu 1300.

La alegerile de membri la congresul dl preot din Câmpeni-Surdac cu încă 3 preoți cu simțăminte egale au candidat contra mea pe dl Victor Tordășianu spunând publice, că mă vor trăni cu voturi conșorise cu forța și atunci s'a întâmplat și aceea (ce samănă tare cu alegerile dietale), că gendarmii au confiscat noaptea volanta ce mă candida pe mine și numai așa am trimis omenii mei la câteva alegeri să fie atenți la luarea protocolului, rezultatul a fost că am primit 1901 voturi contra 32 ale dlui Victor Tordășianu.

La alegerile pentru sinod din cauza gerului nu mi-am putut trimite omenii și numai așa s'a putut întâmpla, că la Câmpeni-Surdac s'au scris 50 și în alte locuri 700 voturi în favorul dlui Victor Tordășianu.

E drept, că în comuna Gothatea nu a fost prezent preotul la alegerea sinodului convocată de dânsul, pentru că dinaintea alegerii a călătorit la Arad, preotul din Câmpeni-Surdac va ști mai bine la a cui sfat și așa sinodul parohial constituindu-se după toată regula a ținut alegerea și protocolul luat de dânsii în regulă în interesul autonomiei noastre s'a și primit la scrutinii. Se poate că aceasta nu o va înțelege preotul din Câmpeni-Surdac. Sinodul însă o va înțelege.

Ea și conșoții mei la toate luptele noastre am mers în frunte; până acum pe preotul din Câmpeni-Surdac l-am văzut însă totdeauna în tabăra contrară și până când noi am avut a suferi multe, ba și temniță ordinară, până atunci preotul din

Câmpeni-Surdac și-a câștigat avere. Și așa să nu se mire nici invidieze, dacă poporul nu-i urmează lui, ci nouă.

Protest au putut înainta, dar să nu uite, că voturile ce le-am primit eu și dl Octavian Goga sunt toate adevărate și sunt date din dragostea poporului, pe când $\frac{2}{3}$ părți a voturilor dlui Victor Tordășianu sunt formal forțate, iar $\frac{1}{3}$ sunt scrise fără nici o bază.

Cu stimă:
Dr. Stefan Rozvay
advocat.

ECONOMIE.

Povește cu privire la manuarea și plantarea pomilor altoiți și a pădureților.

Venind primăvara se apropie și timpul când bunul econom își procură și plantează, sau pomi altoiți formați gata, sau numai pădureți, pentru a-și face școală de pomi ca să-și crească însuși altoii de lipsă.

Pentru ca plantațiunea să ne fie foloșitoare nu e de ajuns, să procurăm pomii dela cutare firmă mare, dar e de lipsă să observăm la sosirea pachetului, la despachetare, la îngrijirea altoilor sau pădureților până la plantare și la plantare însași următoarele reguli:

Îndată ce suntem încunoștințați, că ne-a sosit la stație pachetul cu pomi sau cu pădureți, numai decât să mergem după el și să-l transportăm acasă și să nu-l lăsăm cu zilele în stație, deoarece atât frigul, cât și seceta (căldura) sunt stricăcioase rădăcinilor.

Dacă am observa, că pachetul e înghețat, atunci să-l punem în un loc scutit de frig, dar nu călduros; așadar într'o cămară sau pivniță și să-l lăsăm acolo să se desghețe. După 4—5 zile putem să desfacem pachetul și până la plantare îngropăm pomii sau pădureții în pământ.

Dacă primăvara, desfăcând pachetul, aflăm că coaja altoilor sau a pădureților e vestejită, sbărcită, în cazul acesta să tăiem capetele rădăcinilor mai groase și punem altoii sau pădureții într'o cadă cu apă pentru 1—2 zile, prin ce își trag de nou apă și se delătură crețele (sbărciturile) coajei. Altoii încâtva vestejiți se mai pot pune în lungime în un șanț unde acoperindu-i cu pământ, îi udăm. După 3—4 zile îi scoatem din șanț, și sau îi plantăm îndată, sau dacă nu-i putem planta îi îngropăm așa, încât rădăcinile și 16—20 cm. din trunchiul să ajungă în pământ.

Lucrul de căpetenie la plantarea pomilor e, ca groapa să fie destul de mare. Groapa să fie 70—80 centm. adâncă și 100—120 cm. largă. Groapa să se sape totdeauna cu vre-o câteva săptămâni înainte de plantare, dacă plantăm toamnă, groapa se va face în luna August, sau Septembrie, dacă plantăm numai primăvara, atunci groapa se face toamna sau în decursul iernii.

Când săpăm groapa, pământul cel bun de deasupra îl punem la dreapta, iar cel de subter, care e mai slab, îl aruncăm la stânga gropii. Dacă am săpat groapa: o umplem $\frac{2}{3}$ părți cu pământ bun care a fost deasupra și îl adunăm la mijloc făcând un mușuroiu (dălmă), aceasta e de lipsă, ca pământul să se așeze până la și înainte de plantare, iar nu după plantare.

Înainte de a planta, batem parul la distanță de o palmă dela mijlocul groapei, după aceea tocim mușuroiul și plantăm pomul.

Pentru plantat pregătim pomul în modul următor:

Cu un cuțit bine ascuțit sau cu foarfeci bune tăiem din rădăcinii atâtă cât e neapărat de lipsă, ca să nu fim împiedecați la așezarea lor și la plantare, rădăcinile stricate se taie de tot, iar cele vătămate deasupra vătămurii. Tăutura să fie totdeauna oătră pământ, pentru a se vindeca mai ușor. După aceea așezăm pomii 2—3 ore cu rădăcina în un vas cu ciurială făcută din lut (pământ galben), bălegă de vită și apă. Pentru plantare luăm pomul din ciurială aceasta.

La plantare așezăm pomul lângă par, pe mușuroiul din mijlocul groapei, având grije să nu-l punem mai adânc decât a stat în școala de pomi, fără mai bine ceva mai sus, căci cu pământul se mai așează. Pînă unde a stat în pământ în școală, se cunoaște după coloarea coajei. Rădăcinile le așezăm cu grije pe mușuroiu și apoi cu mâna punem pământ bun și fin pe rădăcinii și între ele, îndesând bine pământul cu mâna, ca să nu rămână spațieri goale. Dacă am coperit rădăcinile cu cel puțin 5 cm. pământ, atunci putem îndesa pământul, călcându-l cu picioare, începând dela marginea groapei și mergând spre mijloc. Peste pământul acesta putem pune un strat de gunoiu de 10 cm. grosime, care nu numai că îmbunătățește pământul

tul și ofere (dă) diferite materii de nutre-mânt pomului, dar totodată îl apără și contra pericolului de a se usca, conser-vând umezeala. Dacă plantația se face primăvara îl udăm după aceasta cu 3-4 căni (cote) de apă și apoi umplem groapa de tot cu pământul care ar mai fi lângă groapă, făcând în jurul pomului o ribie din pământ.

Terminând plantarea legăm pomul de parul băut mai înainte. Parul să a-jungă numai până sub coroană, iar vâr-ful parului să rotunzească pentru a nu vătămă pomul. Pentru legat putem între-buina pae sau nuiile de răchită (salcă). Pomul se leagă sub coroană și la mijloc, legătura să aibă forma unui *o* culcat, a-decă să fie trasă și între pom și par ca să nu se frece unul de altul. Legătura să nu fie prea strânsă, ca pomul să se poată așeza cu pământul.

Pomii plantați se taie și anume la meri și peri, mlădița să rămână de 70-80 cm. de lungă, la vișini, cireși, oase, per-seci rămân 5-6 ochiuri, la pruni ceva mai mult.

Nucii nu se taie.

Dacă plantarea pomilor s'a făcut toamna, atunci se taie numai în primăvara următoare.

În cas de secetă pomii trebuiesc udați. E bine să acoperim albia făcută în jurul lor cu gunoii păioși pentru a conserva (păstra) umezeala din pământ.

Pădureții se plantează primăvara în școala de altoit. Pentru școala de altoit să se aleasă un loc plan (oblu) și deschis unde umblarea aerului nu e împedecată de ziduri, pomi etc. Pământul se rigo-lează (desfundă, întoarce) toamna sau iarna la 60 cm. adâncime. Primăvara plantăm pădureții luând distanța rândurilor de 80 cm., iar în rând 40-50 cm. Pădureții din rândul el doilea se cează la mijlocul pădureților din rândul întâi, cei din rân-dul al treilea iar în direcția celor din rândul întâi. Prin împărțirea aceasta, rezele soarelui pot străbate și aerul, căl-dura pot circula mai ușor.

Pădureții pentru plantare îi pregă-tim în modul următor: Rădăcinile vătă-mate sau stricate le depărtăm, rădăcina principală o scurtăm pe jumătate din lun-gime, celelalte numai puțin, mlădițele de pe pădureți le curățim până la 30 cm. înălțime, ce e mai sus se scurtează, ase-menea și pădurețul se scurtează la 40 cm. lungime. După aceasta așezăm rădăcinile pădureților în ciuruiala făcută din lut, ba-legă de vită și din aceasta îi plantăm u-dându-i bine bine cu apă.

Pentruca pădureții să fie puși în rând e bine a se folosi o sfoară împărțită și lângă aceasta să așezăm pădureții în groapă.

Irigirirea mai departe a pădureților constă în aceea, ca pământul să fie cură-țit de buruieni și în cas de secetă, dacă e posibil, îi udăm.

Pădureții se altoiesc în luna Iulie August prin oculare.

Sibiu 10 Martie 1909.

Comitetul central al „Reuniunii ro-mâne de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantaleon Lucuța
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar.

NOUTĂȚI.

Personal. Înalt Preasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu a sosit Vineri seara la reședință, venind din Budapesta, unde a prezidat ședințele repre-zentanței fundațiunei Gozsdu.

Școala industrială, susținută de Reu-niunea femeilor române din Sibiu, între alte lucruri frumoase pregătește și *odăjdii*, aplicând și la acestea numai motive o-ri-ginale românești. Materialul, ce se între-buintează la pregătirea odăjdiiilor, e de ca-litatea cea mai bună. Preoții noștri ar face un lucru de lauda, dacă având trebuință de odăjdii, s'ar adresa cu comanda lor către școala amintită (Sibiu, Strada Sche-wis Nr. 15). Sunt m. deplin încredințați, că cu odăjdii pregătite de școala indus-trială vor fi mulțumiți, fiind și mai fru-moase și mai durabile ca cele confecțio-nate de fabricile străine, cari nu se uită decât la câștig. Reuniunea femeilor ro-mâne din Sibiu, prin confecționarea de or-nate bisericesti nu umblă după câștig; sco-pul ei este a da ocaziune bisericilor no-astre, ca să se provadă cu ornate frumoase și trainice, și a introduce pretutindenea motivele de artă românească. Fără îndoi-ală un scop nobil, care merită toată a-tențiunea din partea preoților noastre de ambele confesiuni.

Serata dela Asociațiune. În fața unei săli cu totul pline s'a dat aseară, Duminică, ultima serată în șirul produc-țiunilor literare și artistice ținute în iarna aceasta la Asociație. Programul variat și bogat, la care s'au adăus ca de obicei și câteva suplimente, s'a terminat abia la 8 ore. S'a început cu două cântece, de Adam și Vidu, executate de cor bărbătesc, dacă nu tocmai număros, însă bine ins-truat și condus de dl Crășan. La pian am ascultat iarăși cu plăcere pe dsoara Rhea Popescu, cântând esact un andante din „Lucia” lui Donizetti. Cântecele popo-rale: „Ciobanul”, de Dima și „Fosie verde de bujor”, de Kirchner, interpretate de tenorul dlui Roșca, au făcut firește un deo-sebit efect. Dsoara Eugenia Moga, acom-panistă la pian de doamna Broțe și la violină de dsoara Heldenberg n-ia cântat două arii nu tocmai ușoare, de Händel și Gounod; a fost frumos scoasă la iveală iubirea și gingășia în „Cântecul de lea-găn”. Cetirea dlui Emil Borcea din Ca-ragiale, Liciu și Ranetti, și introducerea originală despre diferitele soiuri de „cu-rente” au fost toate lucrări de duh; pre-date cu nuanșările trebuincioase au stâr-nit veselie și dese aprobări. „Navarra”, de Sarasate, pentru 2 violine și acomp. de pian susținut tot de doamna Broțe, a fost unul din cele mai bune și mai reușite din punctele programei; piesa aceasta a do-vedit de nou îndemânarea și ușurința ar-cușului în mâna unei artiste ca dsoara Heldenberg, precum și ta'entul elevului său al dlui Crășu, care merită încurajare. Pu-blicul i-a și sărbătorit cu viforoase a-plause. Punctul din urmă „Cântecele de iubire”, de Brahms, cari ni-au amintit reu-niunea de cântări de pe vremuri, a fost bine cântat de doamna Crășan, domnișoa-rele Drichsler, Lupian și Moga și de dnii Murășan, Roșca și Crășan. De încheiere dl Oct. C. Tasiăuanu a rostit câteva cuvinte mulțumind publicului sibian în numele Asociației pentru interesul și sprijinul a-rătat seratei și conferențelor aranjate până acum și sfârșind cu vorba „la re-vedere” la toamnă.

Condamnat. Domnul Cornel Popo-vici a fost condamnat la patru luni tem-niță de stat și 200 cor. pedeapsă în bani, pentru că cu ocaziunea alegerii de depu-tat dela Beiuș a agitat pentru candidatul român și în contra candidatului maghiar.

Foaișe confiscate. Organul socialiș-tilor, ziarul „Népszava” din Budapesta, a publicat un articol de agitație în contra războiului, pentru care foaișe a fost con-fiscată, fiindcă a agitat în contra exercierii dreptului legal al Regelui.

† Văd. Ana Moga n. Tincu după îndelungate și grele suferințe, împărțită fiind cu sfintele Taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Sâmbătă, în 7/20 Martie 1909, la orele 2 p. m., în etate de 81 ani, în Sibiu. Rămășițele pămân-tești ale defunctei se vor ridica dela lo-cuința din strada Măcelarilor Nr. 30, și se vor depune spre vecinică odihnă, în cimiterul central din loc, luni, în 9/22 Martie a. c., la orele 2 p. m. Fie-i tă-râna ușoară și memoria binecuvântată!

Constituire. Constituirea comitetului societății „Petru Maior” din Budapesta pe semestrul al II-lea al anului 1908/1909 s'a făcut în modul următor: Prezident: Nicolae Negruțiu, stud. fil. V. prezident: Ionel Pop, stud. în drept. Sec. etar: Mi-hail Lucaș, stud. med. Notari: Vincenție Rauc, stud. în drept. și Eugen Suciu, s. med. Cassar: Laurean Gabor, st. în drept. Controlor: Ștefan Damian, st. fil. Bibliotecar: Nicolae Comăș, st. med. V. bibliotecar: Iosif V. Vlad. stud. tech. Econom: Moise Baltă, stud. în drept. Comisia literară: Ioan Colbazi st. în drept. Sabin Evușan st. în fil. Sabin Oprea stud. fil.; Aurel Sasu stud. med., Eugen Suciu stud. med. Vasile Tampa stud. tehn. Io-sif V. Vlad. stud. tehn. Comisia supra-veghetare: Traian Derghe, stud. în drept. Teodor Serb, stud. t. h. Ioachim Tolciu, stud. în drept.

Autonomia mohamedanilor. Din Viena vine știrea, că statutul referitor la autonomia mohamedaniilor din Bosnia și Herțegovina cu privire la cultul lor reli-gios e gata, și în curând va fi supus spre sancționare Maiestății Sale. În statut li se asigură mohamedanilor din țările numite deplina libertate și guvernare de sine, în toate chestiile de credință.

Pentru agitație. Tribunalul din Buda-pesta a condamnat pe administratorul foii slovace „Slovensky Tizdenik”, dl N. Gre-guska, pentru agitație la un an temniță de stat și 300 coroane amendă.

Concert în Budapesta. Tinerimea universitară română din capitală a aranjat în săptămâna trecută un concert cu con-cursul tragedianei Agata Bărsescu-Rado-vici, care a recitat lucrări din Alecsandri, Eminescu, asemenea și din Faust al lui Goethe. La această petrecere românească au mai luat parte activă: dna Elena Boer din Lugoj, a cântat piese atât clasice, cât și populare, și anume cântece bănățene; dsoara Ella Ioanovici, tot din Lugoj, a executat la violină bucăți de Wieniawski ș. a., dnul N. Brătianu, bursier al socie-tății pentru crearea fondului de teatru, a cântat piese de Schumann, Schubert și Dima, precum și o compoziție proprie. Concertul a fost binișor cercetat, mai ales studenții au fost mulți.

Împăratul Germaniei, cum se scrie din Veneția, va sosi în săptămâna viitoare împreună cu împărăteasa la Veneția, ca să meargă la insula Corfu, pe lângă toată gravitatea situației politice.

Colera în Rusia bântue mai departe, ca și până acum. Numărul îmbolnăvirilor zilnice variază între 120 și 150 în Peters-burg, cazuri de moarte se întâmplă în fie-care zi. Dela începutul epidemiei și până astăzi s'au bolnăvit numai în Petersburg peste 10 mii de persoane, 4 mii au murit.

Lectură favorită. O revistă italiană s'a adresat către mai mulți învățați, în deosebi francezi și italieni, întrebându-i ce cărți ar citi mai bucuros, dacă s'ar re-trage pe câțva timp în singurătate? Cei mai mulți în răspunsurile lor și-au ales pe Dante, Shakespeare și Biblia, apoi pe Plato, Goethe, Victor Hugo, Homer și Cervantes.

Contra microbilor. Pe biletele de bancă și pe banii de metal, cu cât sunt mai puțin curați, cu atât circulează mai mulți microbi și bacili. Pe o bancnotă relativ curată pot să fie mii de microbi, iar pe una murdară zeci și sute de mii. Ame-rica și-a format acum o societate, cu scop să lupte contra tuturor microbilor de pe bani. Până când vom avea și în țara noastră astfel de societate, nu va fi de prisos, ca decâteori am umblat cu bani în mâni, să ni le spălăm temeinic.

Pentru un centenar. Autorul ves-tit italian Gabriele d' Annunzio se va duce în Sicilia, oprindu-se la Siracua pentru a studia ruinele dela Pentapoli. E vorba să scrie o tragedie, ca să fie re-prezentată în Siracua în 1912 cu prilejul centenariului al 22-lea dela moartea celui mai mare matematic și fizic din antichitate, Archimede, născut în 287 n. de Cr. și cum se știe omorât de un soldat roman la cuprinderea orașului Siracua în 212.

„Coroana”, institut de credit și e-conomie în Bistrița, a votat pentru scopuri culturale și filantropice suma de 1200 de coroane, care se va distribui pentru in-strucția analfabeților, pentru trebuințele „Asociațiunii”, pentru reuniuni, pentru elevi meseriași ș. a.

† Teodor Pocan, preot gr. ort. ro-mân în Jebel, dieceza Caransebașului, a decedat după lungi și grele suferințe în 16 Martie n. seara în etate de 69 ani și în anul 39 al preoției sale, în Timișoara, unde a fost înmormântat Joi, în 18 Martie. Odihnească în pace!

Din Basarabia. Congresul clerului basarabeen a hotărât să predea religia în școlile primare în limba românească. Manu-alul de religie al acestor școli s'a tipărit și arhiepiscopul, cum scriu ziarul din Bu-curești, a încuviințat executarea ho-șărâii congresului.

Uguri din București au sărbăto-rit ziua de 15 Martie cu multă însufle-țire și neșușoră de nimeni. S'a oficiat câte un Te Deum în biserică protestantă și în cea catolică, unde preoții au ținut cuvân-tări arătând însemnătatea zilei. Seara s'au întrunit societățile ungurești, au cântat și recitat poezii patriotice: Kossuth-róta ș. a. ca acasă.

La fondul de 20 bani al „Reuni-unei sodallor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Demetriu Munthiu, notar în Reci, soția sa Hermina și copiii lor Liviu, Hermina, Valeriu, Laura, Emil și Veturia, anume, în memoria răposatilor lor copii resp. fratelui Valeriu, Demetriu și Luiza, în total 2 cor. 20 bani, Dr. Alexandru Mo-rariu, adv., Elisabetopole 40 bani și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

Convocare.

În calitate de încredințat al comite-tului central al „Asociațiunii pentru lite-ratura română și cultura poporului ro-mân” pentru reorganizarea despărțămân-lui IV Uioara, prin aceasta invit toată in-teligența și poporul din comunele aparți-nătoare acestui despărțământ, pe cum și pe toți iubitorii și doritorii de înaintare în cultură a poporului român, — la adu-narea constituantă, ce să va țină în sala separată a hotelului „Vecsernyés” din M. Uioara la 14 Aprilie 1909 st. n. 1/2 11 ore a. m. cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Constituirea biroului. 3. In-scrierea de membri. 4. Alegerea comite-tului cercual. 5. Verificarea procesului verbal.

Murăș-Uioara, 19 Martie st. n. 1909.

Emiliu Pop
protopop gr. cat.

Cărți și reviste.

Apus de soare, dramă în 4 acte de Delavrancea, București 1909, ed. Socco, 1 vol. de 167 pp.

Flori de câmp, poezie de Const. A. Giulescu, Vălenii de Munte, 1909 ed. „Nea-mul Românesc”, 1 vol. pe 74 pp. Prețul 50 de bani.

Neamul Românesc literar, apare odată pe lună, Nr. 3 din Martie a. c. cu-prinde: Din viața Maramurășului româ-nesc de N. Iorga; Artă și iubirea, poezie de C. Manolache; Cântec, Vecina, poezii de G. Tănăseanu; Oștenilor, poezie de N. Valovici; Sonete de Oreste, A. Cotruș și I. U. Soriciu; Amintiri din Ardeal de T. O.; Hermann și Dorotea, trad. de O-reste; Românismul în Bucovina de C. Iordăchescu; Țăranul suedes de N. Cio-tori; Chestia reformei bisericești de Arh. Soriban; Cugetări de N. Iorga; Fetele lui conu' Arghire, roman de Irina G. Lecca; Situația școlilor românești din Ardeal și Țara ungurească de I. L.; Teorii literare și Cronică de N. Iorga. Abonamentul pen-tru un an 450 lei. Abonații „Neamului Românesc” îl primesc gratuit. Tip. Vă-lenii de Munte.

„Minerva” institut de arte grafice și editură din București a scos din tipar: următoarele cărți nouă: „Ne chiamă pă-mântul” poezii de Octavian Goga. Pre-țul 2 lei. Opere complete, de Al. I. Odobescu, volumul III. Prețul 1 leu 50 bani. Iar din biblioteca Minervei a apărut numărul 26 „Niverneza”, traducere de Ion Bărsescu și numărul 27, „În țara fiachirilor” traducere de Nicolae Pandelea. Fiecare număr costă 30 bani.

Teatru german.

Luni: Der Rechtsanwalt, comedie.
Marți: Galeotto, dramă.

Garantie pentru curățenie
30,000 coroane.

În bucătărie și în casă

se curăță tot ce în general se poate curăți și spăla, numai cu

Săpunul Hirsch alui Schicht

El este rezultatul unui studiu de zeci de ani bine îngrijit și conștient. El posedă o extra-ordinară putere de spălat și e curat și liber de orice alte mestecături stricicioase, ceace se garantează. De aceea se poate folosi fără grije la orice scop de curățit, și acolo se poate folosi unde săpunul obicinuit abizece sau unde trebuie o deosebită grije.

Nr. 190/1909.

[97] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc din **Ibănești Padure** se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă salariul: 300 cor. din repartitie, ajutor dela stat ca întregire până la suma de 600 resp. 1000 coroane, condiționat, dacă se va asemna, relut de grădinar 20 cor. cuartir și lemne de focărit pe picioare.

Petenții se vor prezenta în vreo Duminică la biserica din Ibănești-sat spre a fi cunoscuți poporului.

Suplicele concursuali, instruite conform legii, sunt a se înainta subscrisului, p. u. Déda.

Mureș-Cueșd, 4 Martie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. Reghin în conțelegere cu comitetul parohial.

Galacteon Șagău
protopr.

Nr. 159/1909 prot.

[95] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa II-a **Hașfaleu**, protopresbiteratul tractului Sighișoara, pe baza rezoluției Preavenatului Consistoriu Arhidiecezan dto 10 Februarie 1909 Nro 1445 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fașionate la coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, vor aștene în termenul sus indicat, subscrisului oficiu protopresbiterial cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserica înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a cuvânta.

Sighișoara, 2 Martie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 237/1909.

[96] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Vărtop**, protopresbiteratul Abrud, pe baza ordinului, Venerabilului Consistor din 17 Februarie a. c. Nr. 1731 B's., se scrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul deschis, cererile instruite după legile din vigoare și se vor prezenta, după prealabila în-cunoștințare a protopresbiterului, în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserica pentru a cânta, cuvânta eventual a celebra.

Abrud la 23 Februarie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Abrud în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 200/1909

[84] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a posturilor de învățători la școalele confes. gr. ort. române din comunele **Gusu**, **Broșteni** și **Beșineu** să scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”. Emolumentele sunt 600 cor. din repartitie.

Învățătorul ales e dator a instrui elevii în cântările bisericicești, a ține prelegeri cu cei de repetiție și a cânta cu școlarii în Dumineci și sărbători răspunsurile liturgiei.

Cuinevenalele să compută începând dela alegere numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții la aceste posturi au ași așterne cererile instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiterial Mercurea în termenul susindicat, îndatorăți fiind a se pre-

zenta înainte de alegere în vre-o Duminică ori sărbătoare la biserica din comună spre a și arăta desteritatea în cântările și tipicul bisericesc.

Mercurea, 24 Februarie 1909.

În conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Av. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 146. 1909 protopr.

[90] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățătoriu la școala populară gr.-or. română din comuna **Vidacutul-român** protopresbiteratul tractului Sighișoara, se scrie prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salariu anual de 600 cor. și anume:

a) Din cassa bisericii: 348 coroane 08 fleri.

b) Din 5% după darea directă: 51 cor. 92 fl.

c) Ajutor din centru 200 cor., pe lângă cuartir și lemnele necesare de foc.

Integritatea salariului conform art. de lege XXVII, 1907, se va cere dela stat.

Cuinevenalele se compută numai după instituirea definitivă la această școală.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare sub semnatului, și să se prezenteze poporului în biserica pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Sighișoara, 26 Februarie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat din partea Prea Ven. Cons. Arhid. cu datul de 12/25 Iulie 1908 Nr. 8063 Epitr., prin aceasta se publică concurs de licitațiune publică minuendă pentru darea în întreprindere a reconstruirii bis. gr.-ort. din **Ormindea** protopresbiteratul Zarand. Turnul rămâne neschimbat.

Licitațiunea se va ține în ziua de 13 Aprilie st. n. în localul școlii.

Prețul de strigare este 12000 cor. având comuna bis. a da materialul brut adecă: peatra, cărămida, nășipul și varul.

Licitanții au să depună vadiu de 10% înainte de începerea licitațiunii, acceptabil în numărărilor sau hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător în care va avea mai multă încredere.

Spese de călătorie și diurne nu se dau. Planul, preliminarul de spese și toate condițiunile de spese se pot vedea ori și când la oficiul parohial din Ormindea.

Ormindea, din ședința comit. parohial ținută la 12/26 Septemvrie 1908.

Nicolau Popp
prez. com. par.

Avram Laslău
not. com. par.

vidi:

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nro. par. 24—1909.

[89] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenatul Consistoriu Arhidiecezan Nro. 11505 Epitr. din 4/17 Octomvrie 1908 se dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuendă zidirea turnului bisericii gr. or. rom. din **Curciu** (Körös) protopresbiteratul Mediașului.

Licitațiunea se va ține în școala gr. or. din loc la 7 Aprilie 1909 st. n. adecă în ziua de Bunavestire după serviciul divin. Prețul de strigare e 5800 cor., în această sumă se cuprinde tot materialul brut: peatra, cărămida, nășip, țiglă, ciment, lemne, var, pe care întreprinzătorul are a le pune la dispoziție.

Licitanții au a depune înainte de începerea licitațiunii vadiu de 10% după prețul de strigare. Ofertele ulterioare nu

se vor lua în considerare. Comitetul parohial îi stă în drept a concedea cu lucrarea pe oricare și dintre plus ofertenți. Planul, preliminarul de spese și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial din Curciu.

Curciu, în 10 Martie 1909 st. n.

Ambr. Marcoviciu
paroh gr.-or.

Artimon Radu
epitrop I.

Vidi:

Romul Mireca
protopresbiter.

Nr. 201/1909.

[83] 3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Veneratul Consistor arhidiecezan cu datul de 20 Novembre 1908, Nr. 13534 Școl., pentru edificarea unui local de școală conf. gr.-or. **Beșineu** protopresbiteratul Mercurea se scrie licitațiune minuendă pe ziua de 16/29 Martie a. c. la 10 oare a. m. în casa parohială din loc.

Doritorii de a lua în întreprindere această lucrare, înainte de începerea licitațiunii au să depună vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare după suma preliminară de 4465 cor. 09. fl.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător în care va avea mai multă încredere.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul par. gr.-or. din Beșineu.

Beșineu, din ședința comitetului parohial gr.-or. ținută la 18 Februarie 1909.

Ioan Pop m. p., **Patrichie Popa m. p.,**
paroh. epitrop.

Văzut: **Avram S. Păcurariu**
protopresbiter.

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura:

Ivela, **Cântecul Vetrei luminoase.** Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „*Vatra luminoasă*” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Se află de vânzare:

Lămâi mari și galbine,
3 bucați 5 crețari.

Portocale frumoase,
3 bucați 5 crețari.

Ciupă frumoasă.

Harapacică, usturoi, carfiol
și poame frumoase

la

Hermann Hermann

Sibiu

Nr. 29. Piața mică. Nr. 29.
(77) 3—3

P. T.

În vederea apropierii sezonului de bere, îmi permit a atrage atențiunea On. me mușterii asupra excelentelor mele soiuri de bere, și anume:

Berea Coroană albă, Berea de München neagră,
Berea de malt dublă Bock în grad superior.

În urma procurării de orz și himeiu de prima calitate, precum și prin aranjarea berării cu mașini nouă și în sfârșit prin pregătirea unei cantități mari, în a ul acesta, sunt în plăcută pozițiune a servi numai cu bere bine conservată, deplin fermentată și gustoasă, prin ceace sper a satisface și celor mai fine gusturi, în urma acestora sper că On. mei mușterii nu le va cășuna nici o greutate vinderea acestor soiuri de bere, bune și ieftine, în raport cu berea de Steinbruch cu mult mai sumpă și a celorlalte soiuri de bere de concurență.

Rog deci On. mei mușterii, ca și în anul acesta să se adreseze cu toată încrederea subscrisului, promițând că această încredere, precum în trecut așa și în viitor, mă va obliga a-i mulțami în toate privințele.

Totodată aduc la cunoștința On. mei mușterii, că în urma instalării unui automat de spălat și umplut sticlele, sunt în plăcută pozițiune a umplea și pasteriza zilnic 30,000 sticle cu bere, prin ceace mi-se face cu puțință a efectui prompt și cele mai mari comande. Se vor da spre vânzare exclusiv numai sticle pasterizate, pentru a căror durabilitate dau deplină garanție.

Așteptând prețioasele comande, cu deosebită stimă plecure asigurat On. mei mușterii anticipative de serviciu prompt și semnez

(92) 2—6

Cu deosebită stimă:

Rudolf Habermann,

Prima berărie transilvană cu abur
Sibiu — Nagyszeben.

Prin **Librăria arhidiecezană** din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67-20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăsă: mărimea 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăsă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie . . . C 3.—
Treptele formale ale învățământului

(Ediția a doua) . . . „ 1-60
Povești pentru anul prim școlar (lec-

țiuni după treptele formale) Ed. II „ 2—
Carte de citire a II-a . . . —50

Noul Abecdar edit. II-a . . . —40
Călăuza noului Abecdar . . . —20

Dr. Daniil P. Barciuanu. Vieța
și activitatea lui . . . —50

Lecții de psihologie . . . 1-20
„ de didactică . . . 2-40

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.**Nu e necesară reclama.**

Fiecare om știe, că

I. școală de vierit, Riomfalvaalui **Simon Nemenz**

are cele mai frumoase vițe de vie altoite.

Se trimit gratis și franco cataloage cu ilustrațiuni. [306] 26—36

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.

Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaș, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fi-care posesor de vie a-și cere informa-țiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 33—34